

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Sermo XIV. De constantia & perseuerantia in statu religionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

SERMO XIV.

De constantia & perseverantia in statu religionis.

2. Par. 20.
Heb. 10.

CONSTANTES estote, & videbitis, auxiliū Domini super vos. Dilecti fratres, gratāter accipite verbū pię exhortationis, ad perseverantiam vos admonens in statu religionis, quę maximam remunerationē habet in cęlis. Proponatis firmiter in cordibus vestris, quōd velitis in loco & ordine isto, quem sponte elegistis, permanere constantes: & cum omnibus, in hac domo propter Christum diu ante tempora vestra congregatis, bona & mala sustinere. Qui dedit bene incipere, dabit per gratiam suam melius consummare. Non enim vestris meritis ad hunc conventum vocati estis, sed coronis eorum participes vos fieri credatis. Horum orationibus adiuuari & beneficiis sustentari gaudeatis, & gratias Deo semper agatis. Non enim ad otia & epulandum venistis, sed ut Deo fideliter & deuotē seruiatis. Et tāto sollicitiores & promptiores esse debetis, ad omnem obseruantiam ordinis, & communes labores; quanto plura convenientia in adibus & libris, in cibariis & vestibus iam habetis, quę multi seniores ante vos non habuerunt. Vos in labores eorum introiistis, ideo grati fitis de bonis acceptis.

Ioan. 4.

2. Hęc temporalia à Deo parata, quasi encēnia quędam, ad sustentaculū corporis vobis conferuntur. Si vtimini istis sobriē cū gratiarum actione & benevolentia, tunc adiicientur vobis adhuc ampliora bona in cęlis, quę certissimē reddentur omnibus perseverantibus in ordinis disciplina. Et si necdū intelligere nec capere potestis futura gaudia, preparata in nuptiis cęlestibus; firmiter tamen credatis, quia fidelis & potens est Deus dare, quę promisit diligentibus se: qui non coactē, sed libera mente seruiūt ei die ac nocte sine querela. Idcirco cū ingenti sollicitudine, abiicit citō de corde vestro nociuā tristitiam & omnē indignationē, tanquam venenum diaboli; & studeatis inter fratres vestros, tanquam Angeli pacis inter conciuēs suos, conuersari Tollite super humeros vestros iugum Domini, amantibus leue & suauē, donec perueniatis ad patriam felicitatis æternæ.

3. Interim verō probari habetis mōre sanctorū per varias tētationes, quę in religione sapē contingunt, & nouitios hinc inde grauiter affligere solent; quatenus tanquam aurum in fornace probati, & à rubigine vitiorum præteritorum purgati, fulgeatis in conspectu Dei, sicut agni nouelli in fontibus loti. Enimvero post lachrymas & dolores, recipietis cōsolationes diuinas &

illumi-

illuminaciones mentales, omnes labores & angustias alleuiantes. Quid vultis amplius? Ecce nunc dantur vobis terrena bona, pro sustentaculo corporis in via laboris: postea verò dabuntur caelestia & sempiterna bona, in regno Dei cum Angelis sanctis: quia cognatos & amicos reliquistis, & Deo potius quam seculo seruire elegistis. Si igitur constantes permanseritis in eo, quod coepistis, latanter & fiducialiter à Christo in iudicio audietis: Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis; & ego dispono vobis sicut disposui mihi Pater meus, regnum; ut edatis & bibatis super mensam meam, in regno meo. O dulce & cōsolatiofum verbum, confortans ad perseverandum in ordine assumpto, & in quacunque tentatione, & tribulatione, aut infirmitate, quis fuerit circumuentus! Dei profectò est adiuuare, & de omni angustia mentis & corporis afflictum liberare. Et qui confidit in Deo orando, & patienter se sustinendo, consolabitur tempore opportuno, gratias agendo de auxilio caelitus sibi collato. Non est personarum acceptor Deus, sed in omni statu & loco, in quo fuerit memoria nominis eius sub calo, aderit tentatis & tribulatis corde. Exaudiet eos pro sua clementia, & ostendet eis secreta iudicia sua, & mirabilia magna in omni re, quam operatur in terra.

Luce 22.

Deut. 10.

4. Non potest quis dicere Deo, cur me ita affligis, & aridum relinquis, & alium sic promotes, & plures voluptates habere permittis? Stulta & vana est huiusmodi cogitatio, vel in minima re dubitare aut conqueri de Dei prouidentia & bonitate. Infirmorum & insipientium mos est, reprehendere & malè interpretari facta prudentium, quæ non intelligunt: qui mirantur & scandalizantur plerumque in seipsis, quare Deus ista vel illa tam aperta mala fieri permittit. Quibus Psalmista ita respondet: *Iustus Dominus in omnibus vijs suis, & sanctus in omnibus operibus suis.* Et iterum: *Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum.* Hoc igitur firmiter teneatis, quòd in omni loco oculi Domini contemplantur bonos & malos, & nemo potest se abscondere à iudicijs eius, nec multis pulchris verbis mala sua excusare, neque ad superiorem iudicem contentiosè appellare. Quicumque ergo in statu humili & ordine suo manens, contra tentationes & vitia sua strictibus certauerit: maiorem nunc gratiam deuotionis à Deo meretur, & in futuro amplioris gloriæ beatitudine perfruetur. Potest quilibet religiosus in ordine suo & loco, à Deo sibi prouiso, animam suam saluare & virtuosè proficere; si sollicitè seruat quæ ordo instituit, & Prælatus facere iubet ac consulit.

Psal. 146.

Psal. 118.

Eccli. 25.

5. Nemo igitur instabilis se seducat, neque stulta & vana imaginatione de alio loco cogitet, & de incertis futuris iucundiora sibi prophetando dicat: O Deus, si in tali loco & ordine essem,

Instabilitatis pruriginem vitet religiosus.

D

quam

quàm bene & deuotè me habere vellem, nec de aliquo ampliùs conqueri vel turbari. Heu miser & insipiens homo, qui extranea ob defectum feruoris cogitas, & sapius ex angustia præsentis passionis, leuiora confingis; cur non facis hæc bona in loco isto, vbi cum multorum fratrum gratia & bonæ conscientia pace viuere potes, Deo teste & fauente? Quare negligis modica tibi dicta, & præsumis ampliora futura? Præscito, quòd saepe aliter & multo deterius contingere solet tepidis & dyscolis discipulis, quàm ipsi in animo priùs finxerunt, absque fructu alicuius valoris. Multos fefellit ista imaginatio; multos eruditos errare fecit, facilis loci mutatio: plures contristauit ad alium ordinem inconsulta migratio. Sæpissimè namq; in aliis probatum est, quòd rarò emendatior rediit, qui plura loca quæsiuit. Vbicunq; enim homo fuerit, homines inueniet, etiam claudos & debiles, quos vtique tolerare oportet. Et fortè imperfectiores aliquos videbis, qui tibi in multis non placebunt, nec tu eis similiter complacebis. Dicent fortè quidam, aut cogitabunt de te sinistrè: Si valuisses aliquid, mansisses potius in loco in ordine tuo cum pace. Manifesta tamè citò erit causa cuiuslibet discursantis de loco ad locū, quid eum amplius agitauit. Non enim diu latere potest ficta sanctitas, nec animi leuitas; nec alios ædificat euagandi libertas. Nam verè deuotionis nutricius est solitarius, & religiosus inclusus.

6. Audite cuiusdam deuoti senis parabolam: Cum aliquis vno pede claudus aut monoculus egreditur, rarò vtroq; sanus reuertitur. Vulpes exiens foueam, nescit diu per rectam incedere viam: Sic homo vagæ mentis & dolosus nequit diu se fingere: sed seipsum prodit etiam inuitus coram multis ignotis, aut verbis aut factis apertis. Sepe etiam iracundia motus, ostèdit impatientia suæ aculeos, cum fuerit pro culpa sua correptus, aut silentium seruare coactus. Superbus homo passionatus intrinsecus, ad breue coram aliis quandoque se comprimit, ne reprobetur & vilescat extrinsecus: processu verò temporis liberior factus, ad solita reuertitur inuerecundus. Sicque patebit pluribus, quia non verè fuit humilis, sed voluit videri bonus & iustus. Tentatio diaboli nõ permittit fugituum diu abscondi, nec quietè agere; sed per noua & inopinata obstacula pungere inchoat, multoq;e deterius vexare & cõfundere timidum laborat, quia nidulum suum insipienter reliquit. Onus quippe ordinis diurnum & nocturnū, collo monachi impositū, ostendit citò, quantum portare potest pro amore Dei, & sustinere. Idcirco in omni loco & statu, in omni officio & dignitate spiritali, aut occupatione tēporali, permaximè necessaria est longanimis patientia, ac diuinæ gratiæ larga affluentia, cum frequenti precum instantia; ne infirma mens crebris ictibus

tacta

raeta moueatur subita ira ad impatientiam; aut suggestione satanae quærat reddere vindictam, indignè ferendo opprobria sibi obiecta.

7. Noli miles Christi fugere, noli teipsum deicere, noli à primo feruore tepescere, nec de diuinæ dulcedinis consolatione hæsitare. Noli quærere exteriora corporis commoda, animam tuam valde nociua; sed propter Deum sustine tentationes & hominum vexationes, tam bene in hoc loco sicut in alia domo. Nec æstimes te à Deo derelictum, si multa tibi occurrunt ad patiendum: quia non es melior Christo passo, nec Martyribus sanctior atrociter interfectis. Homines agunt, & sæpe obloquuntur sicut homines; nec semper verum est, quod dicunt: nec multum curandum, si laudant vel vituperant. Caue omni tempore & loco, à malefacto & scandalo, & Deus liberabit te à verbo iniquo, de te mendaciter dicto. Scriptum est in quadam collecta quadragesimæ super populum: Tuere Domine populum tuum, & ab omnibus peccatis clementer emunda: quia nulla ei nocebit aduersitas, si nulla dominetur iniquitas. Pœna enim non facit aliquem reum, sed culpa iustam exigit pœnam. Deum ergo præ oculis habeas: orare in tribulatione non omittas: temporibus debitis scripturas sanctas lege vel scribe, vt tedium cordis melius vincas. Dat Deus sepe in vna hora, quod in tota denegat septimana. Nunquam de tua virtute & iustitia præsume, sed de misericordia & bonitate Dei optimè confide: & inter spem & desperationem cautè & discretè procede. Nunquam ita hilaris sis & securus, vt timorem & verecundiam à te excludas. Qui Deo vult placere, & proximum edificare, debet omnia verba sua & mores foris & intus taliter ordinare, quasi statim coram Deo & Angelis eius deberet presentari.

8. Noli ergo religiose frater, si leuis fueris, & vagus, aut verbosus, de exteriori habitu coram hominibus quasi sanctus homo gloriari, nec de aliquo opere privato vel communi superbire: sed potiùs inutilem te reputabis, si rectè sapis, vtpote qui de mille talentis vix vnum reddere sufficis. Non es ideo sanctus & magnus dominus dicendus, quia cappam geris extrinsecus, quod asinus facere posset, si esset taliter vestitus. Attende conscientiam tuam scèditatem magis, quàm æstimationem humanam: quia non sunt omnia ita sana coram Deo & clara, sicut apparent hominibus esse pulchra. *Homo videt in facie, Deus autem in corde,* qui etiam minutissima considerat, quæ tu non cognoscis, aut modicum ponderas. Idcirco deprime cor tuum sub districto Dei examine: & noli de dignitate religionis vanè extolli, neque de virtutibus aliorum & miraculis Sanctorum iactanter loqui. Seipsum denigrat & confundit, qui patram
D 2
suorum

suorum sanctitatem commendat, & humilem eorum conuersationem sequi negligit: Qui regularis & religiosus vocatur, & viuendi normam, quam sancti posteris reliquerunt, seruenter non sectatur: Quidē bonis monasterij quotidie uiuit, & statuta monastica tepidē seruat aut leuiter frangit. At tamen propter S. Patres precedentes, qui religionis ordinem instituerunt, & regulas viuendi composuerunt, desides & vagātes à secularibus personis & magnatibus, quos Dei seruos credunt, etiam honorantur. Ideo vnusquisque seipsum rectē inspiciat, & aliis bonum exemplum tribuat: ne sancto ordini iniuriam faciat, & cōfusionem sibi malis moribus generet. *Va illi*, inquit Dominus, *per quem scandalum venit*. Si vis aliquem religiosum verē cognoscere & commendare, non corporis habitum album vel nigrum inspicere, nec ad subtilitatem verborum attende: sed humiles mores eius, interioris hominis imaginē praeferentes, considera. Gratiam quoque Christi, quam accepit, tacitus venerare: & Deum pro donis suis amare & laudare qui talem famulum sibi elegit in terra deserta, tentationibus & periculis plena. Cautē tamen & moderatē lauda, quem diligis: ne te & ipsum decipias, si vltra quā oportet aliquid dicas, de quo postea erubescas.

Matth. 18.

Monachi
perfectio
vnde di-
gnoscatur.

9. Fratres omnes in Christo vnum sumus, vnum Patrem caelestem habemus: omnes vnus sanctae matris Ecclesiae filij vocamur, quicumque in Christum credimus, & in Christo baptizati sumus. Ideo de habitu exteriori, & diuerso modo viuendi, contendere non debemus: sed vnusquisque in ordine & statu suo bene studeat viuere, & Deo soli ad votum cum gratiarum actione dignē placere. Non enim loci amoenitas, nec magnitudo; non vestis pulchra, nec gradus excellētia, perfectum facit religiosum: sed perfecta seculi abrenuntiatio, & vitiorum quotidiana mortificatio, & praecipuē puritas cordis, & amor virtutum, tendens directē in Deum. Religionis nomen magnam habet laudem inter seculares; sed sine contemptu seculi, parui ponderis est apud Deum. Sed quid valet altum nomen, sine opere virtutis? Quid prodest altus status, sine humilitate & charitate?

10. Ille verē religiosus est, qui seculo sponte renuntiat, & corde ad seculum non regyrat. Qui perpetuē se Deo obligat, & omnes voluntates suas propter Deum frangere studet. Qui enim cum sancto habitu & bono nomine opera virtutum sic agit exteriùs, vt tamen soli Deo, in omni cogitatu & actu placere intēdat interiùs, hic dignē laudandus est, & amicus Dei appellandus. Si cupis vanam gloriam vincere, attende singulos defectus tuos quasi omnibus notos, & cessabit vanae gloriae motus. Caue singularitatem verbis & moribus ostendere: noli nimium de te

prafu-

præsumere, cum prosperè tibi successerit: ne deiiciaris aduersitate ingruente. Maneas in loco tuo, & pone te ad patientiam; & inuenies pacem & gratiam coram Deo & hominibus, & eris dilectus fratribus cunctis. Sed ne aliquis de facili cogitet mutare habitum vel locum, referam vobis cuiusdam fratris factum, ad maiorem cautelam habendam.

Exemplum.

11 **F**uit quidam frater in ordine regularium, probabiliter diu conuersatus: & procurator factus, apud multos religiosos & seculares erat bene visus & reputatus. Hic longo tempore tentationem habuit & desiderium transeundi ad alium ordinem & locum remotum; quod & fecit, licet minus prouidè & inconsultè. Nam ex debili fine, patuit postmodum leuitas inconstantia. Prouiderat autem secretè sibi locum apud quosdam religiosos mendicantes satis bonæ cõuersationis, sub regula beati Augustini degentes, à quibus etiam benignè & libenter est receptus. Nec longa mora extitit ad probandum, sed festinanter est inuestitus, propter vehemens suum desiderium adimplendum. Tam instanter petiit & anhelauit ad illum ordinem, vt eodem die libenter professionè fecisset, si fratribus hoc placuisset. Sed fratres cautiore quam ipse, quia conuersationis eius statum nesciebant, repentino desiderio eius non consenserunt, sed tempus probationis (vt moris est) liberè ipsi indulserunt. Estimabant enim, sicut exteriùs apparebat, hunc aduenam vtilem sibi fore, quia personis indigebant ad ordinis reformationè. Sed cum iam inuestitus esset, mutatum est cor eius in aliud quàm credidit. Cœpitque vehementer contristari & pœnitere, quòd locum pristinum, vbi diu moratus fuerat, reliquerat; & fratres suos sine debita causa secretè dimiserat, quos non parum de suo recessu contristauerat & confuderat. Vix octo dies intercesserant, & in tantum (præ confusione mentis) doluit & ingemuit, quòd nec comedere nec dormire potuit. Interrogatus ergo, quid sibi obesset, dixit: Nullatenus possum in conscientia contentari, nec pacem habere, nisi iterum ad pristinos fratres meos fuero reuersus.

12. Quibus auditis, satis contristati & permoti sunt fratres: & acriter eius inconstantiã arguebant, eo quòd in tam breui tempore remutatus esset, & puerilem rem præsumpsisset. Ad quos ipse humiliter & verecundè respondens, ita se excusabat: Credatis mihi fratres, quia per multos iam annos hanc tentationè habui, vt ad alium ordinem transirem, & tam fortiter hoc in animo concepi, quòd putabam nunquam me posse mutari. Sed iam hoc ipsum experientia propria aliter esse probaui, quòd priùs perpendere nequii. His igitur ab eo dictis, nè scandalum adhuc latens

crumperet & cresceret, inito consilio faniori, miserunt ad Priorem quendam ordinis regularium, in vicino morantem, rogantes vt ad eos properanter venire dignaretur, causa necessaria urgente. Quo adueniente, rem gestam per ordinem pandunt: & quid iam faciendum sit, diligenter efflagitant. Nec longa mora trahitur, sed paci ab vtraque parte prouidetur. Igitur frater prædictus dolore magno compunctus, habitu præsumpto exiit: & rursus à Priore habitu regularium canonicorum in ordine consueto reinduitur; sicque turbationis occasio de medio sublata repente cassatur. Deinde dato ipsi socio, ad monasterium suum pristinum rediit; & petens humiliter veniam de offensis patrat, à fratribus suis misericorditer est receptus. Moxque iniuncta ipsi salutari pœnitentia, de præsumptionis errore castigatus est. Et de cætero cautior factus, didicit nil temerè debere agere; nec per alienas domos insipienter discursare.

SERMO XV.

De cauta custodia iuuenum, contra multas tentationes.

Ephe. 5.

I. *V*idete, quomodo cautè ambuletis: quoniam dies mali sunt. Dilecti fratres, his verbis admonet nos omnes doctor egregius, B. Paulus Apostolus: vt cauti simus, & fortiter certemus contra vitia in hac domo Domini: vbi est habitatio peregrinorū mundi, in qua erectum est vexillum sanctæ Crucis, in signum spiritualis militiæ, pro lucrands aureis coronis, in caelestibus regnis. Quapropter à proficiendi desiderio nemo torpescat: Dominus virtutum nobiscum, qui est fortis supplantator vitiorum & hostium fugator. Nemo turbetur, neque formidet ab impetu tentationum diuersarum, nec à multitudine contrariorum ventorum, neque à fatigatione laborum quotidianorum: quoniam per multas tribulationes oportet nos omnes intrare in regnum cælorum: sicut prædicat Euangelium Christi, & docent Actus Apostolorum. Nempe & ipse Apostolus Paulus vas electionis ad cæli secreta frequenter raptus, tentationes habuit, vexationes hominum passus est: atque in multis laboribus fatigatus, detractiones & murmurationes contra se iniustas sæpius audivit & sustinuit. Nec tamen propter aduersa affligentia à Christi seruitio & amore discessit, nec refrixit; sed magis viriliter ad tolerandum omnia se exposuit, & alios secum ad certamen propter coronam gloriæ confortauit; quam Christus seruis suis, multa contraria pro se sustentibus, promisit. Et factus est beatus Paulus tanto lætior & securior, ad percipienda præmia futura in cælo, quanto duriora pertulit à notis & ignotis, tanquam homo despiciabilis

Psal. 45.

*Luce 24. &
Act. 14.
2. Cor. 12.*

Paulus in
aduersis
probat
amicus
Dei.
Rom. 8.

in